

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Vérsi Máttyás*

Cím: *A lakáskérdés*

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bp.

(Hely)

1922. 4/6

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy *333.32*

Hely

Idő *"1922"*

Személy

Helyszám

333.32 "1922"

A lakáskérdés.

Írta **Vérsi Máttyás.**

Budapest, máj. 5.

Hónapok óta mindennapi olvasmányunk a sajtóban a lakáskérdés; hónapok óta hangos a fórum a lakók és a háztulajdonosok érvelésétől: megvitatják a magukat illetékeseknek tartók ezt a kérdést sok-sok szempontból, de nem olvastam közleményt, nem hallottam véleményt, amely egységes szempontból magával a lakáskérdéssel foglalkozott volna.

Évszázados fejlődés eredménye az én házam az én váram — gondolata. S kevés jog tüntette ezt a múltban oly világosan kifejezésre, mint a mi nemesi jogunk, a mely igazán várrá, igazán szentséggé avatja a nemes ember hajlékát.

A forradalmi idők, a melyek csak tovább folytatták a háborúnak következményeiben egyik leg-súlyosabb rombolását, a magántulajdon szentsége elvének megtörését, a legnagyobb pusztítást az én házam az én váram gondolatában tették. Ma, a mikor egy eredményeiben oly igen-igen keserves kísérlet romjait takarítjuk el, lehetetlen érintetlenül hagyni éppen a legjobban összedőlt épületét a kapitalista társadalmi rendnek, a mely a lakáskérdést foglalja magában. A míg ez a rombadőlt épület kiáltó sebe lesz a mai társadalmi rendnek, addig az építők nyugodtan nem dolgozhatnak.

Ennek a gondolatnak kellene kifejezésre jutni a leghívatottabb építő, a kormány cselekedeteiben és rendelkezéseiben. Ezzel szemben sajnosan kell megállapítanunk azt, hogy a romoknak nem felépítése, hanem azoknak még jobban való összekuszá-

lása, a mi 1919. augusztus óta történt. Nem láttam a múltban és nem látok a jelenben sem egyetlen oly intézkedést a kormány részéről, a mely a lakáskérdésben végre-valahára céltudatosan juttatná kifejezésre azt az elvet, hogy a kormány a magántulajdon elve alapján áll. Végeredményében nem elég elveket hangoztatni, hanem azokat mindenek felett megvalósítani kell.

Ez a szigorú kritika azonban másik oldaláról köteles rámutatni arra is, hogy végtelenül nehéz az a helyzet, a melybe a kormány éppen a multak hibái folytán ebben a kérdésben került. Nyilvánvaló az, hogy nagyon messzi él az élettől az, a ki ma következetesen és céltudatosan egy csapásra akarná pótolni és helyrehozni minazt a rombolást, a mely a múltban e téren történt. Nyilvánvaló az, hogy máról-holnapra nem lehet romokat eltakarítani és újra építeni. De törekedni erre, ez lehetséges és kötelesség is.

Haezekből a megfontolásokból indulunk ki, akkor az első kérdés az, hogy hol lehet és hol kell megkezdeni a magántulajdon elvének helyreállítását. Erre a kérdésre felelni azonban csak akkor lehet, ha feleltünk arra a másik kérdésre, hol engedheti meg az állam magának a legkönnyebben, hogy a magántulajdonba belenyúljon. És azt hiszem, ez az a gondolat, a mely kiinduló pont kell, hogy legyen a lakáskérdés megoldásánál.

Akkor, a mikor a kormány a lakáskérdésnél jogosan hivatkozik arra, hogy lehetetlenség ma — a nélkül, hogy az emberek ezreit, és ezreit tegye lakásnélkülivé és a nélkül, hogy egy általános társadalmi fölzudulást okozzon — visszaadni a háztulajdonosok rendelkezési jogát. De aligha van joga az államnak, ezeket az érveket fölhozni akkor, a mi-

kor ő mint háztulajdonos, igenis, szabadon rendelkezik az ő tulajdonával, szabadon és úgy, a hogyan nemesak lakásinség idejében nem szabadna, de a hogyan rendelkezni tisztán csak a takarékosági szempont sem engedi meg. Az állam a szokásos érveléssel csak akkor állhat elő, ha ezt a legszigorubbán és legelsősorban a saját ingatlanain vinné keresztül. Egyszóval véleményem szerint a lakáskérdés megoldásának az alapja, hogy az állam a maga középületeiben váltsa valóra a legszigorubbán és legridegebben azokat az elveket, a melyeket a polgárok összességétől megkövetel. Lehetetlen az, hogy Csonka-Magyarországnak összehasonlíthatatlanul több középületre lenne szüksége, mint 8—10 évvel ezelőtt Nagy-Magyarországnak kellett, akkor, a mikor szó sem volt lakásinségről.

A kiindulópont tehát csak az lehet, hogy állítson a kormány a legrövidebb időn belül teljes hatalmu kormánybistost, a ki felülvizsgálja az összes középületeket, értem ez alatt a kaszárnyákat is és ha ezt becsületesen megtette, ha úgy találja, hogy az ekként felszabaduló lakások sem elegendők a lakáskérdés megoldására, akkor térjen át a másik megoldási lehetőségre, a mely még mindig nem a lakásrendelésnek mai formája. A következő lépés ugyan véleményem szerint, a nem lakás céljaira szolgáló helyiségek felülvizsgálása lehet csak. Lehetetlen állapot az, hogy akkor, a mikor lakásraszorulóknak ezrei vannak, hogy akkor hivatalok, magánvállalatok lakásul szolgáló helyiségeket foglalhassanak el, a mikor ezzel szemben minden utcasarkon új kávéházak és mulatók hatalmas termei tátonganak az ürességtől.

Ennek a két kérdésnek a becsületes megoldása,